

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om försäkringsföreningar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om försäkringsföreningar ändras så, att den anpassas till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av vissa direktiv på det finansiella området i syfte att stärka tillsynen över verksamheten.

Det föreslås att till lagen fogas en definition av begreppet betydande bindning som avses i direktivet. Enligt direktivet kan en betydande bindning uppkomma mellan en eller fler fysisk person och en juridisk person och sammanslutning eller annan juridisk person både med stöd av ett innehav om minst 20 % och genom därmed jämförbar bestämmanderätt. Stadgar för en försäkringsförening som skall bildas skall inte fastställas, om det bedöms att en betydande bindning avsevärt försvårar tillsynen över föreningen.

Dessutom föreslås att i lagen tas in ett krav på att en försäkringsförening skall ha sitt huvudkontor i Finland.

En försäkringsförenings revisor skall vara skyldig att till social- och hälsovårdsministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen

anmäla sådana omständigheter och beslut som han i sitt uppdrag fått kännedom om och som t.ex. kan äventyra försäkringsföreningens fortsatta verksamhet.

Till lagen fogas också ett stadgande om att social- och hälsovårdsministeriet i vissa fall kan bestämma att föreningens verksamhet skall avslutas.

Dessutom utvidgas kretsen av de myndigheter till vilka social- och hälsovårdsministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen får överlämna konfidentiella uppgifter om en försäkringsförening. Försäkringsföreningens rätt att överlämna till åklagar- och förundersökningsmyndighet för utredning av brott uppgifter som berör hälsotillstånd, begränsas.

Propositionen ansluter sig till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om försäkringsbolag.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning

Lagen om försäkringsföreningar (1250/87) reglerar bildandet av inhemska försäkringsföreningar samt föreningarnas verksamhet och nedläggning av verksamheten. Utöver försäkringsföreningar kan bl.a. annat inhemska och utländska försäkringsbolag bedriva försäkringsrörelse i Finland.

Enligt lagen om försäkringsföreningar ankommer tillsynen över försäkringsföreningar på social- och hälsovårdsministeriet. Under ministeriets styrning och tillsyn finns därtill en särskild försäkringsföreningsinspektion som inspekterar försäkringsföreningarnas verksamhet. Ministeriet har även rätt att företa inspektioner i försäkringsföreningar. Om man observerar att en försäkringsförening handlar i strid med lagen om försäkringsföreningar, mot stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen eller mot god försäkringssed, kan ministeriet ge föreningen en anmärkning, uppmana föreningen att rätta till saken inom utsatt tid eller förbjuda föreningen att fortsätta med det felaktiga förfarandet. Ministeriet kan också förbjuda föreningen att bevilja nya försäkringar.

1.2. Direktivet om ändring av vissa direktiv om finansiella företag i syfte att stärka tillsynen över verksamheten

Europaparlamentets och rådets direktiv 95/26/EG om ändring av direktiv 77/780/EEG och 89/646/EEG om kreditinstitut, direktiv 73/239/EEG och 92/49/EEG om andra direkta försäkringar än livförsäkringar, direktiv 79/267/EEG och 92/96/EEG om direkta livförsäkringar, direktiv 93/22/EEG om tjänster inom värdepappersområdet och direktiv 85/611/EEG om företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) i syfte att stärka tillsynen på dessa områden (nedan direktivet).

Syftet med direktivet är att stärka befogenheterna för de myndigheter som övervakar kreditinstitut, försäkringsanstalter och värdepappersföretag (nedan finansiella företag) och att öka möjligheterna till samarbete mellan myndigheterna.

Artikel 2 punkt 1 innehåller en definition av begreppet nära förbindelse, som nedan benämns betydande bindning. Det avser en situation då minst två sammanslutningar eller fysiska personer direkt eller indirekt är förenade genom att en sammanslutning eller en fysisk person äger minst 20 % av en sammanslutnings kapital eller rösträtt. Det är även fråga om en betydande bindning när en sammanslutning står i koncernförhållande till en annan sammanslutning eller när en motsvarande bestämmanderätt föreligger mellan en fysisk eller juridisk person och ett företag.

Artikeln innehåller bestämmelser om förebyggande av sådana tillsynsproblem som betydande bindningar eventuellt kan ge upphov till. Enligt artikeln får koncession inte beviljas, om en betydande bindning som gäller ett finansiellt företag utgör hinder för en effektiv tillsyn över företaget. En ansökan om koncession skall även avslås, om sådana lagar, förordningar eller administrativa bestämmelser i en stat utanför EU (ett tredje land) som skall tillämpas på en fysisk eller juridisk person som har en betydande bindning till ett finansiellt företag hindrar myndigheterna att effektivt utföra tillsynsuppgifter. Dessa förutsättningar skall föreligga även när ett finansiellt företag utövar sin verksamhet.

Enligt artikel 3 i direktivet skall ett finansiellt företag ha sitt huvudkontor i samma stat som sitt stadgeenliga säte. Därigenom strävar man efter att tillförsäkra tillsynsmyndigheterna möjligheter att utöva en effektiv tillsyn samt att även stå i förbindelse med företagets beslutsfattande organ.

I artikel 4 i direktivet utvidgas kretsen av de myndigheter med vilka de myndigheter som övervakar finansiella företag kan utbyta konfidentiell information. Dylika myndigheter är bl.a. de som övervakar likvidations- och konkursförhanden, de som ansvarar för godkännande av lagstadgade revisorer och för tillsynen över dem, de som undersöker överträdelse av bolagsrätten och de som övervakar betalningssystemen.

Enligt artikel 5 i direktivet skall ett finansiellt företags revisor självant för tillsynsmyndigheterna anmäla om han i sitt uppdrag observerar sådana omständigheter eller beslut gällande det företag som han granskar

vilka t.ex. kan leda till en situation som väsentligt strider mot bestämmelserna, till att företagets fortsatta verksamhet äventyras eller till att bokslutet inte fastställs.

Den reglering som avses i direktivet skall träda i kraft senast den 18 juli 1996.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Mål

Syftet med propositionen är att anpassa lagen om försäkringsföreningar till direktivet.

2.2. De viktigaste förslagen

Det föreslås att till 1 kap. lagen om försäkringsföreningar fogas på samma sätt som i lagen om försäkringsbolag en definition av begreppet betydande bindning som avses i direktivet. Syftet med direktivet är att ge myndigheterna möjligheter att ingripa i situationer då en betydande bindning hindrar eller avsevärt försvårar tillsynen över en försäkringsanstalt. I direktivet avses med betydande bindning en situation då en eller fler fysisk eller juridisk person och sammanslutning eller annan juridisk person är förenade genom ett innehav av minst 20 % av rösterna eller kapitalet eller genom motsvarande bestämmanderätt.

Dessutom föreslås att till lagen fogas ett uttryckligt stadgande enligt vilket en försäkringsförening skall ha sitt huvudkontor i Finland.

Enligt en paragraf som föreslås bli fogad till 2 kap. skall ministeriet när det fastställer stadgar för en försäkringsförening som skall bildas försäkra sig om att sådana betydande bindningar som föreningen eventuellt har inte hindrar myndigheterna att effektivt utföra tillsynsuppgifter. En ansökan om fastställande av föreningsstadgar skall även avslås, om ett tredje lands lagstiftning som skall tillämpas på en fysisk eller juridisk person som har en betydande bindning till den försäkringsförening som skall bildas eller svårigheter i samband med verkställigheten av den nämnda lagstiftningen hindrar myndigheterna att sköta sina tillsynsuppgifter. Försäkringsföreningen skall uppfylla kraven i denna paragraf även i sin verksamhet.

Det föreslås att till 9 kap. som gäller revi-

sion och särskild granskning, fogas ett stadgande enligt vilket en försäkringsförenings revisor för social- och hälsovårdsministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen skall anmäla om han när han utför sitt uppdrag i försäkringsföreningen observerar sådana allvarliga brister eller missförhållanden i försäkringsförenings verksamhet som kan ha avgörande betydelse för föreningens fortsatta verksamhet. Motsvarande skyldighet har försäkringsförenings revisor när han utför sitt uppdrag som revisor i en sammanslutning som har bestämmanderätt i försäkringsföreningen eller i vilken försäkringsföreningen har bestämmanderätt.

Lagens 12 kap., som gäller om tillsynen över försäkringsföreningarna, kompletteras med ett stadgande enligt vilket ministeriet i vissa fall kan bestämma att föreningens verksamhet skall avslutas.

Enligt förslaget fogas till 16 kap. ett stadgande som utvidgar kretsen av myndigheter till vilka social- och hälsovårdsministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen kan överlämna sekretessbelagda uppgifter. Dyliga myndigheter är bl.a. de som övervakar likvidations- och konkursförfaranden, de som ansvarar för godkännandet av lagstadgade revisorer och för tillsynen över dem. Försäkringsföreningens rätt att överlåta hälso- och sjukvårdsuppgifter begränsas på samma sätt som i regeringens proposition med förslag till ändring av lagen om försäkringsbolag (RP 91/1996 rd.).

3. Propositionens verkningar

Syftet med propositionen är att effektivisera tillsynen över försäkringsföreningarna. Propositionen har inga direkta verkningar i fråga om ekonomi, organisation eller personal.

4. Beredningen av propositionen

4.1. Beredningskedan och beredningsmaterial

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Under beredningen har man stått i förbindelse med Vakuutusyhdistysten Keskusliitto ry. och försäkringsföreningsinspektionen. I propositionen har man beaktat motsvarande ändringar som föreslagits till lagen om försäkringsbolag.

4.2. Utlåtanden

Eftersom förslaget till stor del överensstämmer med ovan nämnda proposition med förslag till ändring av lagen om försäkringsbolag, om vilken utlåtanden har begärts av handels- och industriministeriet, justitieministeriet, Centralhandelskammaren, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund, Arbetspensionsanstaltens Förbund, Föreningen CGR och GRM-revisorer rf., har särskilda utlåtanden om denna proposition inte begärts.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

5.1. Samband med andra propositioner

En proposition med förslag till ändring av

lagen om försäkringsbolag så att lagen motsvarar direktivet är för närvarande under behandling i riksdagen.

Likaså är under behandling i riksdagen regeringens proposition i syfte att stärka tillsynen över kreditinstitut, värdepappersföretag och fondbolag (RP 150/1996 rd.), med vilken kreditinstitutlagen, lagen om placeringsfonder och lagen om finansinspektionen föreslås att ändras så att de anpassas till direktivet.

5.2. Samband med internationella fördrag och förpliktelser

Propositionen avläts i syfte att anpassa lagen om försäkringsföreningar till direktivet.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1 kap.

Allmänna stadganden

6 §. Det föreslås att till 1 kap. lagen om försäkringsföreningar fogas en ny 6 §, som innehåller en definition av begreppet betydande bindning som avses i artikel 2 i direktivet.

Ett syfte med direktivet är att ge den behöriga myndigheten en möjlighet att avslå ett försäkringsföretags ansökan om koncession eller att återkalla en koncession som redan beviljats, om det mellan försäkringsföretaget och fysiska eller juridiska personer finns betydande bindningar av sådan art att de bedöms kunna hindra myndigheterna att utföra sina tillsynsuppgifter effektivt. För försäkringsföreningarnas del betyder detta att föreningsstadgar kan i sådana fall lämnas utan fastställelse.

Med betydande bindning avses på samma sätt som i lagen om försäkringsbolag för det första ett innehav på basis av vilket en ägare har en väsentlig möjlighet att utöva inflytande i försäkringsföreningens förvaltning och verksamhet. En sådan betydande bindning som avses i paragrafen kan uppstå antingen genom en ren ägarandel om ägarandelen är minst 20 % av sammanslutningens aktier, medlemsandelar eller bolagsandelar eller genom 20 % av den rösträtt som innehavet medför. Ett sådant röstantal kan basera sig förutom på ägande också på medlemskap, bolagsordning, bolagsavtal eller andra med dessa jämförbara regler eller annat avtal.

Dessutom skulle det uppstå en betydande bindning ifall fysisk person eller juridisk person skulle ha rätt att utse eller avsätta minst en femtedel av medlemmarna i någon juridisk persons styrelse eller därmed jämförbart organ som har rätt att på detta sätt utse eller avsätta. Rätten att utse och avsätta skulle basera sig på ägande, medlemskap, bolagsordning, bolagsavtal eller andra med dessa jämförbara regler eller annat avtal.

Också ett indirekt ägande av motsvarande storlek, rösträtt eller rätt att utse eller avsätta skulle ge upphov till en betydande bindning.

Dessutom föreslås i paragrafens 2 mom. att det föreligger betydande bindning om en

fysisk person tillsammans med någon inom hennes/hans närmaste krets skulle ha ovan avsedda ägoandel, rösträtt eller rätt att utse och avsätta. I paragrafen avses inte med gemensamt ägande samägande. Till personens närmaste krets skulle höra sådan persons maka/make eller annan person som lever med sådan person i ett förhållande som är äktenskapsartat. Till personens närmaste krets skulle höra en sådan släkting som är i med sådan person i rätt upp- eller nedstidande släktskap eller en sådan släktings maka/make eller annan person som lever med sådan person i ett förhållande som är av äktenskapsartat. Till personens närmaste krets skulle också höra sådan person som förstnämnda person på ett betydande sätt är ekonomiskt beroende av. Ett sådant beroende kan till exempel basera sig på förmynderskap eller en betydande skuld.

7 §. Paragrafen baserar sig på artikel 3 i direktivet. Enligt paragrafen skall en försäkringsförenings huvudkontor vara beläget i Finland. Med huvudkontor skulle avses ett sådant förrättningställe där föreningens verkställande direktör och styrelse verkar.

2 kap.

Försäkringsförenings bildande

5 b §. På basis av artikel 2 i direktivet föreslås det att till 2 kap. fogas en ny 5 b §, enligt vilken en försäkringsförenings stadgar skall inte fastställas, om en betydande bindning mellan en fysisk eller juridisk person och försäkringsföreningen bedöms väsentligt försvåra den tillsyn som social- och hälsovårdsministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen skall utöva enligt 12 kap.

En ansökan om stadfästelsen av föreningsstadgar kan också avslås när ett tredje lands lagstiftning tillämpas på en juridisk eller fysisk person som har en betydande bindning till försäkringsföreningen och när man kan bedöma att den nämnda lagstiftningen eller omständigheter i anslutning till verkställigheten av den i väsentlig grad försvårar tillsynen över försäkringsföreningen. Frågan om tillsynen försvåras skall avgöras i varje särskilt fall.

I fråga om en försäkringsförening som redan utövar verksamhet skall social- och

hälsovårdsministeriet enligt den nya 12 kap. 6 a § 1 mom. 6 punkten kunna bestämma att föreningens verksamhet skall avslutas, om betydande bindningar hindrar en effektiv tillsyn över föreningen. Bestämmandet av verksamhetens avslutande förutsätter att ministeriet konkret kan påvisa att den betydande bindning som finns mellan fysisk person eller juridisk person och försäkringsföreningen har försvårat verkställandet av den bevakning som ministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen utför. Innan verksamheten bestäms att bli avslutad skall försäkringsföreningen och andra parter beredas möjlighet att bli hörda och att vidta de åtgärder som behövs för att avhjälpa situationen.

9 kap.

Revision och särskild granskning

5 a §. Till 9 kap. om revision och särskild granskning föreslås i enlighet med lagen om försäkringsbolag att bli fogad en ny 5 a § som baserar sig på artikel 5 i direktivet. Enligt paragrafen skall försäkringsföreningens revisor till social- och hälsovårdsministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen utan dröjsmål anmäla om sådana brister och missförhållanden som revisorn i sitt uppdrag fått kännedom om och som kan ha allvarliga följder för försäkringsföreningens finansieringsläge, förvaltning eller bokföring.

Enligt gällande lag har försäkringsföreningarnas revisorer ingen sådan anmälningskyldighet. Däremot skall försäkringsföreningen själv enligt social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter översända till försäkringsföreningsinspektionen de rapporter och revisionspromemorior som revisorerna under räkenskapsperioden har överlämnat till föreningens verkställande direktör och styrelse. Detta skall ske utan dröjsmål efter att revisorerna har överlämnat dem till föreningen.

Enligt 1 mom. skall en revisor till ministeriet eller till försäkringsföreningsinspektionen anmäla sådana omständigheter och beslut som i väsentlig grad kan anses bryta mot förutsättningarna för fastställande av föreningsstadgar eller mot lagstiftningen om bedrivande av försäkringsförenings verksamhet eller äventyra försäkringsföreningens fortsatta verksamhet. När man fastställer stadgar för en försäkringsförening förutsätter

man att föreningen skall bedriva försäkringsrörelse enligt lag, god försäkringssed och utfärdade föreskrifter. Om en revisor märker att försäkringsföreningen väsentligt avviker från dessa krav till exempel genom att utbetala sina medel i strid med lagen eller tar risker som inte hör till försäkringsverksamheten eller bedriver sådan affärsverksamhet som är det förbjudet, skall revisorn enligt propositionen anmäla saken till social- och hälsovårdsministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen.

Likaså skall en revisor anmäla sådana omständigheter och beslut som i revisionsberättelsen leder till att bokslutet inte godkänns eller till att en anmärkning eller ett utlåtande om att bokslutet inte kan godkännas avges. Närmare stadganden om de anmärkningar som avses ovan ingår i 19 § revisionslagen (936/94).

Enligt 2 mom. skall anmälningskyldigheten gälla även sådana fall då en revisor får kännedom om omständigheter och beslut som avses ovan när han utför sitt uppdrag i ett företag som har bestämmanderätt i försäkringsföreningen eller i vilket försäkringsföreningen har bestämmanderätt.

I 3 mom. stadgas om att en revisor som handlat i god tro inte skall bli ersättningsansvarig när han har iakttagit den anmälningskyldighet som avses i paragrafen, även om ekonomiska skador skulle bli följden. Däremot om en revisor försummar att anmäla i 1 mom. nämnda omständigheter och beslut, och detta medför skada för aktieägare, försäkringstagare eller försäkrade, kan revisorn på grund av försummelsen bli skadeståndsskyldig enligt 15 kap. 2 § lagen om försäkringsföreningar.

Av 37 § 2 mom. revisionslagen följer bl.a. att en försäkringsförenings revisor även i andra situationer än sådana som avses i denna paragraf kan lämna uppgifter till social- och hälsovårdsministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen.

Med tanke på skyddet av försäkringstagarna och de försäkrade bör revisorernas uppgift och den föreslagna anmälningskyldigheten anses vara viktiga. Att en revisor skulle avskedas enbart på grund av att han har iakttagit lagstadgad anmälningskyldighet kan anses strida mot god försäkringssed. Ministeriet kan vidta tillsynsåtgärder mot försäkringsföreningen i enlighet med 12 kap. 6 §.

12 kap.

Tillsynen över försäkringsföreningarna

6 a §. Om försäkringsföreningen inte iaktar lag, sina stadgar eller av social- och hälsovårministeriet utfärdade föreskrifter eller förfar i strid mot god försäkringssed eller om det i föreningens verksamhet har uppdagats missbruk, kan ministeriet enligt gällande 6 § ge föreningen en anmärkning, uppmana föreningen att rätta till saken inom utsatt tid eller förbjuda föreningen att fortsätta med förfarandet. Ministeriet kan också förbjuda verkställigheten av ett sådant beslut. Ministeriet kan förena en uppmaning eller ett förbud med vite. Som yttersta medel kan ministeriet förbjuda föreningen att bevilja nya försäkringar.

Till de tvångsmedel som ministeriet kan använda föreslås bli fogad med ett stadgande som berättigar ministeriet att i vissa fall bestämma att föreningens verksamhet helt eller delvis skall avslutas. Stadgandet motsvarar 14 kap. 5 a § lagen om försäkringsbolag, i vilket uppräknas de fall där ministeriet kan begränsa eller återkalla bolagets koncession.

Enligt paragrafens 1 punkt kan ministeriet bestämma föreningens verksamhet avslutad om föreningen inte inleder sin verksamhet inom 12 månader efter det att föreningsstadgarna för en förening som skall bildas fastställdes. Verksamhetens avslutande kan också enligt 2 punkten ske på föreningens eget initiativ om föreningen meddelar att den lägger ned sin försäkringsrörelse.

Verksamheten kan också avslutas enligt 3 punkten då föreningen har lagt ned sin verksamhet för längre tid än sex månader efter att stadgarna fastställts. På samma sätt kan enligt 4 punkten förfaras om föreningen inte har iakttagit i 6 § avsedd uppmaning eller förbud och åsidosättandet av förpliktelser är grovt.

Verksamheten kan avslutas också enligt paragrafens 5 punkt i sådana fall i vilka föreningen inte inom föreskriven tid har kunnat vidta de åtgärder som har angivits i en plan för att återställa en sund finansiell ställning som avses i 6 b § eller en plan som avser kortfristig finansiering i samma paragraf.

Om de förhållanden som rådde då föreningsstadgarna fastställdes har förändrats så att stadgarna inte längre skulle fastställas eller om förutsättningarna för inledande av verksamheten inte längre uppfylls kan mi-

nisteriet också enligt 6 punkten bestämma att föreningens verksamhet skall avslutas. Enligt denna punkt kan ministeriet avsluta föreningens verksamhet till exempel i sådana fall där betydande bindningar hindrar föreningens effektiva tillsyn.

När ministeriet har bestämt att föreningens verksamhet skall avslutas, är föreningen enligt 2 mom. i likvidation och skall upplösas. Föreningens verksamhet avslutas enligt stadganden i 13 kap. om likvidation och upplösning i denna lag.

16 kap.

Särskilda stadganden

10 §. I paragrafen stadgas om försäkringshemlighet och om rätten att överlämna uppgifter som omfattas av denna. Det föreslås att paragrafen ändras så, att den motsvarar principerna i artikel 4 i direktivet. I förslaget utvidgas kretsen av myndigheter som kan få konfidentiella uppgifter om försäkringsföreningar. Rätt att överlämna uppgifter har utvidgats till försäkringsföreningsinspektionen.

Till förteckningen över myndigheter i gällande 2 mom. åt vilka ministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen kan överlämna uppgifter fogas de som är eller övervakar organ som deltar i försäkringsföretagens likvidations- eller konkursförfarande eller motsvarande förfaranden. Ytterligare kan uppgifter överlämnas till dem som ansvarar för tillsynen över de finansiella institutens revisorer, dem som övervakar att bolagsrätten iaktas och för undersökningen av överträdelser. Uppgifter kan också överlämnas till centralbanken i Finland och till andra organ som ansvarar för tillsynen över betalningssystemen.

Enligt 3 mom. i förslaget kan försäkringsföreningen överlämna uppgifter som omfattas av försäkringshemligheten till de organ som nämns i 2 mom. 2—6 punkten. Rätten att överlämna hälsotillståndsuppgifter till åklagar- eller förundersökningsmyndighet begränsas på samma sätt som i motsvarande proposition till ändring av lagen om försäkringsbolag. Överlämnandet kan ske endast för utredning av för ett bedrägeribrott som riktas mot en eller fler försäkringsförening. Med denna begränsning iakttagits reformen av grundrättigheter i regeringsformen.

De föreslagna 4 och 5 mom. motsvarar till innehållet nuvarande 3 och 4 mom. För tyd-

lighetens skull har i 5 mom. tagits in ett omnämmande om att de uppgifter som social- och hälsovårdsministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen har erhållit av andra EES-staters tillsynsmyndigheter får ministeriet använda bara för uppdrag som nämns i 4 mom. och för de syften för vilka de nämnda myndigheter har gett sitt samtycke.

2. Ikraftträdande

Enligt artikel 6 punkt 1 i direktivet skall medlemsstaterna sätta i kraft de lagar, förordningar och andra bestämmelser som är nödvändiga för att följa direktiv senast den 18 juli 1996. De skall genast underätta kommissionen om detta. Därför föreslås att lag om ändring av lagen om försäkringsföreningar skall träda i kraft så snart som möjligt efter den, när den har godkänt och stadfäst.

Med stöd av vad som ovan anförts föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om försäkringsföreningar

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 31 december 1987 om försäkringsföreningar (1250/87) 16 kap. 10 § 2 och 3 mom., sådana de lyder i lag av den 24 mars 1995 (451/95), samt fogas till 1 kap. nya 6 och 7 §§, till 2 kap. en ny 5 b §, till 9 kap. en ny 5 a §, till 12 kap. en ny 6 a §, varvid nuvarande 6 a och 6 b §§ blir 6 b och 6 c §§, och till 16 kap. 10 §, sådan den lyder i nämnda lag av den 24 mars 1995, nya 4 och 5 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

6 §

I denna lag avses med *betydande bindning* en förbindelse som uppstår när:

1) en fysisk person eller en juridisk person direkt eller indirekt äger minst 20 procent av en sammanslutnings aktier, medlemsandelar eller bolagsandelar, eller

2) en fysisk person eller en juridisk person har direkt eller indirekt minst 20 procent av det röstetal som någon sammanslutnings aktier, medlemsandelar eller bolagsandelar medför och detta röstetal baserar sig på ägande, medlemskap, bolagsordning, bolagsavtal eller andra med dessa jämförbara regler eller annat avtal, eller

3) en fysisk person eller en juridisk person har direkt eller indirekt rätt att utse eller avsätta minst en femtedel av medlemmarna i någon juridisk persons styrelse eller medlemmarna i ett därmed jämförbart organ, eller medlemmarna i ett organ som har denna rätt, och rätten att utse eller avsätta baserar sig på samma omständigheter som i punkt 2 avsedda röstetal.

Om en fysisk person har i 1 mom. avsedd ägoandel, röstetal eller rätt att utse eller avsätta tillsammans med sin maka eller make eller person som han eller hon lever med i ett äktenskapsliknande förhållande, med släkting som är i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller sådan släktings maka eller make eller annan person som lever med sådan släkting i ett äktenskapsliknande förhållande, eller med en person som förstnämnda person på ett betydande sätt är ekonomiskt beroende av, finns också mellan denna förstnämnda person och en person som i relation till honom eller henne står i ett förhållande, som avses ovan i detta moment samt en så-

dan sammanslutning eller annan juridisk person som avses i 1 mom. en betydande bindning.

7 §

En försäkringsförening skall ha sitt huvudkontor i Finland.

2 kap.

Bildande av en försäkringsförening

5 b §

Föreningsstadgar fastställs inte, om

1) en betydande bindning som finns mellan en fysisk eller en juridisk person och försäkringsföreningen bedöms avsevärt försvåra den tillsyn som vederbörande ministerium eller försäkringsföreningsinspektionen utövar eller

2) lagstiftningen i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall tillämpas på en fysisk eller en juridisk person som har en betydande bindning till den försäkringsförening som skall bildas och denna lagstiftning eller omständigheter i anslutning till verkställigheten av den bedöms avsevärt försvåra utövandet av tillsyn som avses i 1 punkten.

9 kap.

Revision och särskild granskning

5 a §

En försäkringsförenings revisor skall utan dröjsmål till vederbörande ministerium eller försäkringsföreningsinspektionen anmäla sådana omständigheter och beslut gällande försäkringsföreningen som han i sitt uppdrag fått kännedom om och som kan anses

1) väsentligt bryta mot förutsättningarna för fastställande av föreningsstadgar eller

mot lagstiftningen om bedrivande av försäkringsförenings verksamhet,

2) äventyra försäkringsföreningens fortsatta verksamhet, eller

3) leda till en anmärkning i revisionsberättelsen eller ett nekande utlåtande angående fastställande av bokslutet.

En försäkringsförenings revisor är även skyldig att till ministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen anmäla sådana i 1 mom. avsedda omständigheter och beslut som han får kännedom om när han utför sitt uppdrag i en sammanslutning som har i 22 b § bokföringslagen avsedd bestämmanderätt i den försäkringsförening där han är revisor eller i vilken nämnda försäkringsförening har ovan avsedda bestämmanderätt.

En revisor som handlat i god tro blir inte ansvarig för ekonomisk skada som åtgärder enligt denna paragraf eventuellt orsakar.

12 kap.

Tillsynen över försäkringsföreningarna

6 a §

Vederbörande ministerium kan bestämma att en försäkringsförenings verksamhet skall avslutas, om

1) föreningen inte inleder sin verksamhet inom 12 månader efter att föreningsstadgarna fastställdes,

2) föreningen meddelar att den lägger ned sin försäkringsrörelse,

3) föreningen har lagt ned sin verksamhet för längre tid än sex månader efter att stadgarna fastställts,

4) föreningen inte iakttar en uppmaning eller ett förbud som avses i 6 § och åsidosättandet av förpliktelserna är grovt,

5) föreningen inte inom föreskriven tid har kunnat vidta de åtgärder som har angivits i en sådan plan för att återställa en sund finansiell ställning för föreningen eller en sådan plan som avser kortfristig finansiering som nämns i 6 b §, eller

6) de förhållanden som rådde då föreningsstadgarna fastställdes har förändrats så att stadgarna inte längre skulle fastställas, eller om förutsättningarna för inledande av verksamheten inte längre uppfylls.

Om ministeriet enligt 1 mom. bestämt att försäkringsförenings verksamhet skall avslutas, är föreningen under likvidation och skall upplösas.

16 kap.

Särskilda stadganden

10 §

Utän hinder av 1 mom. har ministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen rätt att överlämna uppgifter som omfattas av försäkringshemligheten

1) till en finsk åklagar- och förundersökningsmyndighet för utredning av brott,

2) till finansinspektionen och andra finska myndigheter som övervakar finansmarknaden,

3) till finska myndigheter som enligt något annat ställe i lag har rätt att få ovan nämnda uppgifter,

4) till de myndigheter i andra EES-stater som utövar tillsyn över försäkrings- eller finansieringsverksamheten eller över finansmarknaden eller, om de uppgifter som skall lämnas är sekretessbelagda i vederbörande stat på det sätt som avses i denna paragraf, till myndigheter som utövar tillsyn över försäkringsverksamhet i en stat som inte hör till EES,

5) till en revisor vid en försäkringsförening,

6) till sådana myndigheter i Finland eller i andra EES-stater som har till uppgift att delta i försäkringsföretagens likvidations- eller konkursförfarande eller i motsvarande förfaranden,

7) till sådana myndigheter i Finland eller i andra EES-stater som ansvarar för tillsynen över de organ som deltar i försäkringsföretagens likvidations- eller konkursförfarande eller i motsvarande förfaranden,

8) till sådana myndigheter i Finland eller i andra EES-stater som ansvarar för tillsynen över de personer som utför lagstadgad revision i försäkringsföretag, kreditinstitut, värdepappersföretag eller andra finansiella institut,

9) till sådana oberoende försäkringsmatematiker i EES-stater som utövar laglighetsövervakning av försäkringsföretag och till de organ som ansvarar för tillsynen över dessa försäkringsmatematiker,

10) till sådana myndigheter och organ i EES-stater som enligt lag ansvarar för övervakningen av att bolagsrätten iakttas och för undersökningen av överträdelser, och

11) till centralbanken i Finland eller i andra EES-stater och till andra organ som har

en liknande uppgift såsom penningpolitisk myndighet samt till andra myndigheter som ansvarar för tillsynen över betalningssystemen.

Utän hinder av 1 mom. har en försäkringsförening rätt att överlämna uppgifter som omfattas av försäkringshemligheten till finska åklagar- och förundersökningsmyndigheter för utredning av brott samt till myndigheter och organ som avses i 2 mom. 2—6 punkten. Uppgifter som berör hälsotillstånd kan dock överlämnas enbart till åklagar- och förundersökningsmyndighet för ställande under åtal och utredning av bedrägeribrott som riktas mot försäkringsföreningen.

Utöver vad som stadgas i 2 mom. får ministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen använda uppgifter som omfattas av den försäkringshemlighet som avses i denna paragraf endast för att

1) kontrollera att villkoren för inledande av försäkringsrörelse är uppfyllda,

2) övervaka försäkringsföreningarnas verksamhet, särskilt den försäkringstekniska ansvarsskulden, verksamhetskapalet, förvaltnings- och bokföringsförfarandet samt den interna revisionen,

3) förelägga sanktioner samt

4) bemöta besvär som anförts över ministeriets eller försäkringsföreningsinspektionens beslut.

Ministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen får inte överlämna uppgifter som har erhållits av myndigheter i andra EES-stater eller som har erhållits vid revisioner i andra EES-stater, om inte de myndigheter som har överlämnat uppgifterna eller de myndigheter som svarar för försäkringstillsynen i den stat där revisionen verkställts uttryckligen har gett sitt samtycke till detta. Dessa uppgifter kan användas endast för uppdrag som nämns i 4 mom. eller för syften för vilka myndigheterna har gett sitt samtycke.

Denna lag träder i kraft den

199 .

Helsingfors den 18 oktober 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister

Sinikka Mönkäre

Lag

om ändring av lagen om försäkringsföreningar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 31 december 1987 om försäkringsföreningar (1250/87) 16 kap. 10 § 2 och 3 mom., sådana de lyder i lag av den 24 mars 1995 (451/95), samt

fogas till 1 kap. nya 6 och 7 §§, till 2 kap. en ny 5 b §, till 9 kap. en ny 5 a §, till 12 kap. en ny 6 a §, varvid nuvarande 6 a och 6 b §§ blir 6 b och 6 c §§, och till 16 kap. 10 §, sådan den lyder i nämnda lag av den 24 mars 1995, nya 4 och 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna stadganden

6 §

I denna lag avses med betydande bindning en förbindelse som uppstår när:

1) en fysisk person eller en juridisk person direkt eller indirekt äger minst 20 procent av en sammanslutnings aktier, medlemsandelar eller bolagsandelar, eller

2) en fysisk person eller en juridisk person har direkt eller indirekt minst 20 procent av det röstetal som någon sammanslutnings aktier, medlemsandelar eller bolagsandelar medför och detta röstetal baserar sig på ägande, medlemskap, bolagsordning, bolagsavtal eller andra med dessa jämförbara regler eller annat avtal, eller

3) en fysisk person eller en juridisk person har direkt eller indirekt rätt att utse eller avsätta minst en femtedel av medlemmarna i någon juridisk persons styrelse eller medlemmarna i ett därmed jämförbart organ, eller medlemmarna i ett organ som har denna rätt, och rätten att utse eller avsätta baserar sig på samma omständigheter som i punkt 2 avsedda röstetal.

Om en fysisk person har i 1 mom. avsedd ägoandel, röstetal eller rätt att utse eller avsätta tillsammans med sin maka eller make eller person som han eller hon lever med i ett äktenskapsliknande förhållande, med släkting som är i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller sådan släktings maka eller make eller annan person som lever med sådan släkting i ett äktenskapsliknande förhållande, eller med en person som förstnämnda person på ett betydande sätt är ekonomiskt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

beroende av, finns också mellan denna förstnämnda person och en person som i relation till honom eller henne står i ett förhållande, som avses ovan i detta moment samt en sådan sammanslutning eller annan juridisk person som avses i 1 mom. en betydande bindning.

7 §

En försäkringsförening skall ha sitt huvudkontor i Finland.

2 kap.

Bildande av en försäkringsförening

5 b §

Föreningsstadgar fastställs inte, om

1) en betydande bindning som finns mellan en fysisk eller en juridisk person och försäkringsföreningen bedöms avsevärt försvåra den tillsyn som vederbörande ministerium eller försäkringsföreningsinspektionen utövar eller

2) lagstiftningen i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall tillämpas på en fysisk eller en juridisk person som har en betydande bindning till den försäkringsförening som skall bildas och denna lagstiftning eller omständigheter i anslutning till verkställigheten av den bedöms avsevärt försvåra utövandet av tillsyn som avses i 1 punkten.

9 kap.

Revision och särskild granskning

5 a §

En försäkringsförenings revisor skall utan dröjsmål till vederbörande ministerium eller försäkringsföreningsinspektionen anmäla sådana omständigheter och beslut gällande försäkringsföreningen som han i sitt uppdrag fått kännedom om och som kan anses

1) väsentligt bryta mot förutsättningarna för fastställande av föreningsstadgar eller mot lagstiftningen om bedrivande av försäkringsförenings verksamhet,

2) äventyra försäkringsföreningens fortsatta verksamhet, eller

3) leda till en anmärkning i revisionsberättelsen eller ett nekande utlåtande angående

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

de fastställande av bokslutet.

En försäkringsförenings revisor är även skyldig att till ministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen anmäla sådana i 1 mom. avsedda omständigheter och beslut som han får kännedom om när han utför sitt uppdrag i en sammanslutning som har i 22 b § bokföringslagen avsedd bestämmanderätt i den försäkringsförening där han är revisor eller i vilken nämnda försäkringsförening har ovan avsedda bestämmanderätt.

En revisor som handlat i god tro blir inte ansvarig för ekonomisk skada som åtgärder enligt denna paragraf eventuellt orsakar.

12 kap.

Tillsynen över försäkringsföreningarna

6 a §

Vederbörande ministerium kan bestämma att en försäkringsförenings verksamhet skall avslutas, om

1) föreningen inte inleder sin verksamhet inom 12 månader efter att föreningsstadgarna fastställdes,

2) föreningen meddelar att den lägger ned sin försäkringsrörelse,

3) föreningen har lagt ned sin verksamhet för längre tid än sex månader efter att stadgarna fastställts,

4) föreningen inte iakttar en uppmaning eller ett förbud som avses i 6 § och åsidosättandet av förpliktelserna är grovt,

5) föreningen inte inom föreskriven tid har kunnat vidta de åtgärder som har angivits i en sådan plan för att återställa en sund finansiell ställning för föreningen eller en sådan plan som avser kortfristig finansiering som nämns i 6 b §, eller

6) de förhållanden som rådde då föreningsstadgarna faststälts har förändrats så att stadgarna inte längre skulle fastställas, eller om förutsättningarna för inledande av verksamheten inte längre uppfylls.

Om ministeriet enligt 1 mom. bestämt att försäkringsföreningens verksamhet skall avslutas, är föreningen under likvidation och skall upplösas.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

Särskilda stadganden

10 §

Den som vid fullgörande av i denna lag stadgande uppdrag eller som medlem av annat än i denna lag stadgat organ i föreningen eller på basis av 2 mom. har fått veta något om försäkringsföreningens eller någon annans ekonomiska ställning eller någon persons hälsotillstånd eller en affärs- eller yrkeshemlighet är skyldig att hålla det hemligt, såvida inte den till vars fördel skyldigheten att hemlighålla uppgiften stadgats ger sitt samtycke till att den röjs.

10 §

Utan hinder av 1 mom. har ministeriet eller försäkringsföreningensinspektionen rätt att överlämna uppgifter som omfattas av försäkringshemligheten

1) till en finsk åklagar- och förundersökningsmyndighet för utredning av brott,

2) till finansinspektionen och andra finska myndigheter som övervakar finansmarknaden,

3) till finska myndigheter som enligt något annat ställe i lag har rätt att få ovan nämnda uppgifter,

4) till de myndigheter i andra EES-stater som utövar tillsyn över försäkrings- eller finansieringsverksamheten eller över finansmarknaden eller, om de uppgifter som skall lämnas är sekretessbelagda i vederbörande stat på det sätt som avses i denna paragraf, till myndigheter som utövar tillsyn över försäkringsverksamhet i en stat som inte hör till EES,

5) till en revisor vid en försäkringsförening,

6) till sådana myndigheter i Finland eller i andra EES-stater som har till uppgift att delta i försäkringsföretagens likvidations- eller konkursförfarande eller i motsvarande förfaranden,

7) till sådana myndigheter i Finland eller i andra EES-stater som ansvarar för tillsynen över de organ som deltar i försäkringsföretagens likvidations- eller konkursförfarande eller i motsvarande förfaranden,

8) till sådana myndigheter i Finland eller i andra EES-stater som ansvarar för tillsynen över de personer som utför lagstadgad revision i försäkringsföretag, kreditinstitut, värdepappersföretag eller andra finansiella institut,

9) till sådana oberoende försäkringsmatematiker i EES-stater som utövar laglighetsövervakning av försäkringsföretag och till de organ som ansvarar för tillsynen över dessa försäkringsmatematiker,

10) till sådana myndigheter och organ i EES-stater som enligt lag ansvarar för övervakningen av att bolagsrätten iaktas och för

Gällande lydelse

Utan hinder av 1 mom. har försäkringsföreningen och social- och hälsovårdsministeriet rätt att överlämna uppgifter som omfattas av försäkringshemligheten till åklagar- och förundersökningsmyndigheter för utredning av brott övervakar finansmarknaden och till myndigheter som enligt någon annan lag har rätt att få ovan nämnda uppgifter. Dessutom har försäkringsföreningen och social- och hälsovårdsministeriet rätt att överlämna uppgifter som omfattas av försäkringshemligheten till försäkringsföreningens revisor.

Utöver vad 2 mom. stadgar får social- och hälsovårdsministeriet använda uppgifter som omfattas av försäkringshemligheten endast för att

1) kontrollerna att förutsättningarna för att inleda försäkringsrörelse är uppfyllda,

2) övervaka försäkringsföreningens verksamhet, särskilt den försäkringstekniska ansvarsskulden, verksamhetskapalet, förvaltnings- och bokföringsförfarandet samt den interna revisionen,

3) förlägga sanktioner samt för att

4) bemöta besvär som anförts över ministeriets beslut.

Föreslagen lydelse

undersökningen av överträdelser, och

11) till centralbanken i Finland eller i andra EES-stater och till andra organ som har en liknande uppgift såsom penningpolitisk myndighet samt till andra myndigheter som ansvarar för tillsynen över betalningssystemen.

Utan hinder av 1 mom. har en försäkringsförening rätt att överlämna uppgifter som omfattas av försäkringshemligheten till finska åklagar- och förundersökningsmyndigheter för utredning av brott samt till myndigheter och organ som avses i 2 mom. 2—6 punkten. Uppgifter som berör hälsotillstånd kan dock överlämnas enbart till åklagar- och förundersökningsmyndighet för ställande under åtal och utredning av bedrägeribrott som riktas mot försäkringsföreningen.

Utöver vad som stadgas i 2 mom. får ministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen använda uppgifter som omfattas av den försäkringshemlighet som avses i denna paragraf endast för att

1) kontrollera att villkoren för inledande av försäkringsrörelse är uppfyllda,

2) övervaka försäkringsföreningarnas verksamhet, särskilt den försäkringstekniska ansvarsskulden, verksamhetskapalet, förvaltnings- och bokföringsförfarandet samt den interna revisionen,

3) förelägga sanktioner samt

4) bemöta besvär som anförts över ministeriets eller försäkringsföreningsinspektionens beslut.

Ministeriet eller försäkringsföreningsinspektionen får inte överlämna uppgifter som har erhållits av myndigheter i andra EES-stater eller som har erhållits vid revisioner i andra EES-stater, om inte de myndigheter som har överlämnat uppgifterna eller de myndigheter som svarar för försäkringstillsynen i den stat där revisionen verkställts uttryckligen har gett sitt samtycke till detta. Dessa uppgifter kan användas endast för uppdrag som nämns i 4 mom. eller för syften för vilka myndigheterna har gett sitt samtycke.

Denna lag träder i kraft den

1996.